

Etiske retningslinier for opgaveskrivning

- i sygeplejestudiet vil det være påkrævet, at de studerende inddrager patientoplysninger til anvendelse i uddannelses/undervisningssammenhænge.
- konkrete oplysninger om en eller flere patienter, skal være i overensstemmelse med etiske retningslinier for opgaveskrivning
- at inddrage patientoplysninger i uddannelsessammenhænge, er aktuelt der hvor uddannelsesmateriale rummer kriterier for empiriske projekter og problemorienterede projektarbejder.
- disse projekter vil typisk indeholde:
 - spørgeskemaundersøgelser
 - interviewundersøgelser
 - andet datamateriale fra praksis, der indhentes direkte eller indirekte
- øvrige opgaver i sygeplejestudiet har karakter af, at det er litteraturen der er i centrum, hvor udgangspunktet for disse opgaver er erfaringer og observationer fra de studerendes praksis
- alle projekter og opgaver udarbejdes til undervisningsformål og derfor ikke umiddelbart tilgængelig for andre personer, end dem der har med uddannelsen at gøre
- hvis implicerede personer ønsker at se projekter og/eller opgaver skal der rettes henvendelse til PI i henhold til offentlighedsloven

Etiske overvejelser

- institutionen/afdelingen kontaktes og der skal indhentes tilsagn om at man vil være behjælpelig og eventuel medvirke ved indsamling af patientoplysninger
- den studerende udarbejder skriftlig redegørelse for etiske overvejelser, målgruppe og behovet for anvendelse af patientoplysninger til anvendelse i projektet
- den studerende afklarer med institutionen/afdelingen om tidspunkter og praktiske foranstaltninger
- det er institutionen/afdelingen der i hvert enkelt tilfælde er ansvarlig for og sørger for kontakten til de personer, der skal medvirke ved dataindsamlingen
- samtykke fra de medvirkende indhentes af institutionen/afdelingen, dette gælder både de personer der kan og de der ikke kan svare for sig selv
- samtykke er i dette tilfælde når personen har sagt ja til at medvirke
- inden dataindsamlingen foretages, skal den studerende være sikker på, at patienten har fået tilstrækkelig oplysning om, hvad der skal ske og hvorfor

- dataindsamlingen skal foregå i et sprog, så patienten kan forstå det og dermed have mulighed for at svare på det spurgte
- hensynet til patienten skal gå forud for hensynet til projektet
- tavshedspligten bliver overholdt og oplysninger om personlige forhold bevares som fortrolige. Tavshedspligten har ikke til hensigt at skjule sygdomme og behandling, men at værne om patientens personlig integritet
- empiriske data skal indsamles og bearbejdes så personens identitet og ukrænkelighed bevares
- alle oplysninger skal sløres så der ingen kendetegn er, det vil sige at anonymiteten skal bevares. Det afgørende er, om personer der ikke på forhånd kender patientens sygdom, behandling og situation, ikke kan identificere den pågældende
- indsamlede data skal opbevares fortroligt, så uvedkommende ikke får adgang til dem
- patientens ret til på et hvilket som helst tidspunkt, at afbryde sin deltagelse i at give oplysninger, skal respekteres
- hvis patienten viser tegn på ubehag ved at give oplysninger, skal processen afbrydes
- alle kontakter afsluttes på en respektfuld måde, eventuelt i samarbejde med praktikvejleder

Pædagogiske overvejelser

- i projekter som kræver patientoplysninger, skal de studerende arbejde under vejledning af
 - sygeplejelæreren og eventuel vejleder i praksis
- de etiske overvejelser og metoder til indsamling af data, skal drøftes med sygeplejelæreren og eventuel med vejleder i praksis
- rammerne for metode og mål med projektet/dataindsamlingen skal være klar og præcis formuleret og være præsenteret for institutionen/afdelingen, hvorfra tilladelsen er indhentet
- hvis der bruges hjælpemidler i form af video, bånd o.l. ved dataindsamlingen, skal oplysningerne slettes umiddelbart efter anvendelse

- hvis projektet fører til nogen form for offentliggørelse, skal tilladelse indhentes fra de involverede institutioner og personer, hvis der er genkendelsesmuligheder

- hvis resultaterne offentliggøres skal de studerende i samarbejde med vejleder, sikre at generaliseringer i undersøgelsen er pålidelig og at oplysningerne er relevante

Kilde

Etiske retningslinier for indsamling og behandling af empiriske data. Sygeplejeskolen Vejle
Amt Marts 1994

Sygeplejeetiske retningslinier Dansk Sygeplejeråd. Maj 1992

Sygeplejerskers Samarbejde i Norden. Etiske retningslinier for sygeplejeforskning i Norden